

Ingen lyspunkt, misligholdet fortsetter

Dette er en oppfølging av tidligere forespørsler om hva regjeringen vil foreta seg nå som EFTA-avtalen med Hongkong er misligholdt, i en situasjon som blir verre for hver måned som går. Tiden med ordningen "Ett land, to systemer" blir et minne fra en tid før håpet for frihet og menneskerettigheter ble begravd av Beijings gjentatte løftebrudd mot Hongkongs befolkning.

Nye angrep mot pressefrihet

I vår forrige henvendelse til departementet (2014/7315 #37, journaldato 2022-02-14) dokumenterte vi hvordan opposisjonspressen i Hongkong knuses. Den nedadgående spiralen for pressefrihet i Hongkong har fortsatt. Angrepet mot *Stand News*, som vi omtalte i den forrige henvendelsen, ble akkompagnert av [arrestasjoner](#) av grunnleggere og redaktører. 11. april i år kom det nok en utvidelse av avviklingen av pressefrihet i Hongkong da [Allan Au ble arrestert](#), anklaget for oppvigleri. Med denne arrestasjonen ble forfølgelsen av pressekorpset utvidet til også å omfatte en journalist og politisk kommentator.

25. april ble det kjent at klubben for [utenrikskorrespondenter i Hongkong](#) (Foreign Correspondents' Club; FCC) [avlyste utdelingen](#) av *Human Rights Press Awards*, en pris til anerkjennelse for journalistisk arbeid for å støtte menneskerettigheter i Hongkong. Kilder har oppgitt at under utdelingen, som skulle finne sted 3. mai, ville *Stand News* bli [tildelt hele 9 utmerkelser](#). Avgjørelsen understreker at også utenlandsjournalister i Hongkong føler den dramatisk forverrede menneskerettighetssituasjonen på kroppen.

Reaksjoner fra pressefrihetens forsvarere

The International Federation of Journalists (IFJ) har [dokumentert](#) hvordan situasjonen for journalister i Hongkong har utviklet seg i en farlig retning etter at den nasjonale sikkerhetsloven ble innført sommeren 2020. IFJ oppfordrer myndigheter verden rundt til å ta imot journalister i Hongkong som nå er, eller kan komme til å bli, ofre for utrenskning i Hongkong.

I 2003 kom Hongkong på 18. plass i pressefrihetsrangeringen fra Reportere uten grenser. Da [årets oppdatering](#) ble offentliggjort 3. mai, dagen for pressefrihet, hadde Hongkong rast 68 plasser fra fjoråret, til 148. plass. Ikke noe annet sted i verden har sett et like dypt stup i pressefrihet det siste året.

Forfølgelse rettet mot en humanitær organisasjon

Da politiet møtte fredelige protesterende med [voldelig framferd](#) i juni 2019, ble [612 Humanitarian Relief Fund](#) dannet. Fondet har som mål å bistå voldsopfrene økonomisk i forbindelse med medisinsk-/psykologiske utgifter, samt hjelp til å dekke advokatutgifter. Hongkongmyndighetene har nå gått til det dramatiske skrittet å benytte den nasjonale sikkerhetsloven mot denne humanitære organisasjonen:

11. mai ble fem sentrale personer i fondet [arrestert](#), med en oppkonstruert anklage om sammensvergelse med fremmede makter.

[De fem](#) er også kjent for sin pro-demokratiske aktivisme. Alle skranker for anstendighet i Hongkongs administrasjon viskes ut: Blant de arresterte var den 90 år gamle pensjonerte katolske kardinalen [Joseph Zen](#).

Britiske dommere med autorisasjon i Hongkong trekker seg i protest

I mars valgte to britiske høyesterettsdommere å trekke seg fra sine verv i Hongkongs ankeinstans. Lord Reed og Lord Hodge [begrunnet sin oppsigelse](#) med at *the judges of the Supreme Court cannot continue to sit in Hong Kong without appearing to endorse an administration which has departed from values of political freedom, and freedom of expression*

Man kan knapt tenke seg noen sterkere anklage om avvikling av ordningen med "Ett land, to systemer" enn en slik uttalelse fra representanter fra det tradisjonsbundne britiske rettssystemet, som gjennom sine verv har lang erfaring med utviklingen i byen.

Hva skjer i departementet?

Det kan vanskelig komme noen mer relevant uttalelse enn sitatet over fra de britiske høyesterettsdommerne: [Frihandelsavtalen](#) EFTA har med Hongkong bygger på at *[The parties are] REAFFIRMING their commitment to democracy, the rule of law, human rights and fundamental political and economic freedoms*

Om noen uker er det to år siden Beijing fikk promulgert sin nasjonale sikkerhetslov i Hongkong, som tilsidesetter borgernes sivile og politiske rettigheter når synspunkter avviker fra standpunktet til diktaturet styrt fra Beijing. Det er gått mer enn 15 måneder siden vi i Hongkongkomitten i Norge kom med vår første henvendelse til departementet om denne saken. Snart er det gått et år siden [Aftenposten](#) tok opp problemstillingen med departementet.

Departementet kan naturligvis ikke forventes å forholde seg kun til våre henvendelser. Men med våre dokumenterte påstander har vi gitt norske myndigheter et godt utgangspunkt for selv å granske forholdene. Dermed tar vi det som en selvfølge at etter alle innspill, og all medgått tid, så har departementet for lengst tatt steg for å undersøke om det foreligger et mislighold mot EFTA-avtalen fra Hongkongs side.

Vi ber derfor om svar på følgende spørsmål:

1. Har Nærings- og fiskeridepartementet igangsatt undersøkelser om Hongkong har misligholdt EFTA-avtalen?
2. Når kan vi forvente at departementet sluttstiller sine undersøkelser, og kommer til en konklusjon?

Historikk for Næringsdepartementets manglende svar på [våre henvendelser](#)

Til slutt litt om Nærings- og fiskeridepartementets manglende tilbakemeldinger på våre henvendelser. Vi har tidligere sendt fem henvendelser som er journalført under saksnummer 2014/7315: "EFTA - tredjelslandsforbindelser/ frihandelsavtaler - Hongkong". Den første, med journaldato hos NFDep 2021-03-05 [#29] var en videresending av en henvendelse til EFTA. De fire senere (2021-05-10 [#32], 2021-07-13 [#35], 2021-08-27 [#36], 2022-02-14 [#37]) var alle rettet til NFDep, og vi har ikke mottatt svar på noen av dem. Det er særlig i henvendelsene [#29], [#35] og [#37] vi i detalj beskriver avviklingen av ordningen med "Ett land, to systemer", og Hongkongs stadig dypere mislighold av frihandelsavtalen.

Videre sendte vår nestleder Arne Melsom et innsynskrav som gjaldt notatet "EFTA-Hongkong - vurdering av henvendelse om frihandelsavtalen med Hongkong" (2021-06-02 [#34]). Det ble innvilget 'delvis innsyn' i et svar på e-post med tidsstempel 2021-07-16 12:04. Men dokumentet som fulgte dette svaret, var vår henvendelse av 2021-03-05 [#29]. Dermed sendte Melsom et forespørsel der han ba om å få vite med hvilken lovhjemmel øvrige dokumenter ble unntatt offentlighet. Denne henvendelsen ble sendt med tidsstempel 2021-07-21 15:08, altså godt innenfor klagefristen på tre uker. Han kan ikke ha sett å ha mottatt noe svar på klagen fra NFDep, nå snart et helt år etter at klagen ble sendt.